



POS๔๘๒๓

ความขัดแย้งระหว่างประเทศ
(International Conflict)

By ดร.สันหนัฏ จักรภัทรวงศ์



การประเมินผล

ข้อตกลง

มาเรียน

สอบท้ายชั่วโมง

รายงานกลุ่ม

รายงานเดี่ยว

สอบกลางภาค

สอบปลายภาค

คะแนน

20

10

10

10

20

30

รายงานกลุ่ม

ให้นักศึกษาทำรายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างประเทศ ในแง่มุมต่าง ๆ

เช่น ความเป็นมา ประวัติศาสตร์ของกลุ่มขัดแย้ง สาเหตุและความจำเป็นของความขัดแย้ง การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การจัดการความขัดแย้ง ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการความขัดแย้ง

กลุ่มละไม่เกิน 3 คน โดยให้ส่งหัวข้อในชั้นเรียน และใช้การรายงานแบบการจัดสัมมนาย่อย แต่ละกลุ่มตั้งคำถาม 3 ข้อ

รายงานเดี่ยว

ให้นักศึกษาทำรายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งระหว่างประเทศ โดยยกตัวอย่างความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ที่อธิบายถึง a)ที่มาและสาเหตุของความขัดแย้ง b)วิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

- 1.อินโฟกราฟฟิค
- 2.Animation หรือคลิปวิดีโอ

โดยส่งเข้าอีเมล sunhanat.ja@ssru.ac.th

บทที่ 1 บทนำ

————— ความขัดแย้งระหว่างประเทศ —————

บทนำ

➤ **ศาสตราจารย์ ควินซี ไรท์ (Quincy Wright)**

ได้กล่าวไว้ว่า

“ตั้งแต่ศตวรรษที่ **16** เรื่อยมาจนถึงศตวรรษที่ **20** มีความขัดแย้งระหว่างประเทศโดยเฉลี่ยแล้ว **278** ครั้งหรือ ประมาณ **1** ครั้งต่อ **1.5** ปี”

➤ **พฤติกรรมในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ**

➤ ความร่วมมือ

➤ การแข่งขัน

➤ ความขัดแย้ง

เพื่อผลประโยชน์ของชาติ???

บทนำ

➤ **โทมัส ฮาร์ดี้ (Thomas Hardy)**

ได้เขียนหนังสือ ไว้ว่า สงครามสร้างประวัติศาสตร์ ซึ่งสร้างความทรงจำอันน่าสะพียงกับผู้คน แต่ในปัจจุบันถึงแม้สงครามจะมีน้ำหนักน้อยลงในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แต่ราคา ผลลัพธ์ และ จริยธรรมของสงครามนั้นมหาศาล ดังปรากฏการณ์ที่มีการปะทะระหว่างประเทศ

- อิสราเอลกับปาเลสไตน์ในพื้นที่ฉนวนกาซาในเดือน พฤษภาคม 2021
- อาร์เมเนีย-อาร์เซอร์ไบจาน ในภูมิภาคคอเคซัสในช่วง กันยายน 2020
- และอื่นอีกเช่น รัสเซีย-ยูเครน อินเดีย-ปากีสถาน อิสราเอล-อิหร่าน จีน-ไต้หวัน เป็นต้น

ทำให้ระบบสงครามก็ยังคงอยู่ในระบบระหว่างประเทศ ซึ่งมาจากรากฐานในการยึดหลัก “ระวังไว้อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจใคร” ตามแนวคิดของ โทมัส ฮอบส์ ที่ชี้ให้เห็นถึง สภาวะสงคราม

บทนำ

➤ **เคนเนธ วอลซ์ (Kenneth Waltz)**

ได้เขียนหนังสือ มนุษย์ รัฐ สงคราม ได้แยกสงครามออกเป็นสามระดับทฤษฎี คือ

- ทฤษฎีระดับแรก ชี้ว่าสงครามแสดงถึง ธรรมชาติของมนุษย์ที่ก้าวร้าวและทะเยอทะยาน ส่วนทฤษฎีระดับที่ 2 ระบุว่าสงครามเป็นผลจากรูปแบบของรัฐซึ่งมีลักษณะก้าวร้าว และทฤษฎีระดับที่ 3 วิเคราะห์ว่า สงครามเป็นผลจากโครงสร้างอนาธิปไตย ของระบบระหว่างประเทศ แต่วอลซ์เองเห็นขัดแย้งกับทฤษฎีลำดับแรกโดยวิเคราะห์อย่างชาญฉลาดว่า ทฤษฎีเรื่องธรรมชาติของมนุษย์อธิบายได้ทุกเรื่องจนเสียไม่มีประโยชน์กล่าวคือ หากทฤษฎีนี้ใช้อธิบายที่มาของสงครามเรื่องจริงก็ใช้อธิบายที่มาของสันติภาพได้ด้วยในขณะเดียวกันก็ไม่เห็นด้วยกับทฤษฎีระดับที่ 2 โดยเถียงว่ารัฐรูปแบบต่างเคยทำสงครามในช่วงเวลาที่แตกต่างกันมาอยู่แล้วยังไปกว่านั้นรัฐที่มีอุดมการณ์เดียวกันยังคงที่จะทำสงครามต่อสู้กัน ซึ่งวอลซ์เห็นด้วยกับระดับที่ 3 ซึ่งเป็นสาเหตุที่เป็นไปได้มากที่สุดซึ่งก่อให้เกิดสงครามระหว่างรัฐคือโครงสร้างอนาธิปไตย

บทนำ

➤ **คาร์ล วอน เคลาเซวิทซ์ (Karl von Clausewitz)**

ได้เขียนหนังสือ on war ได้กล่าวถึงสงคราม ไว้ดังนี้

- เคลาเซวิทซ์ ได้รับขนานนามว่าเป็นนักปรัชญาสงครามที่สำคัญที่สุดคนหนึ่งของโลก เห็นว่าสงครามสามารถเป็นเครื่องมือทางนโยบายที่มีเหตุผลได้ แม้หลายฝ่ายเห็นว่าสงครามเป็นเรื่องของความรุนแรงเท่านั้นและคาดเดาผลลัพธ์ได้ยาก ข้อคิดนี้จึงกลายมาเป็นที่มาของวลีอันเลื่องชื่อที่ว่า สงครามคือภาคต่อของการเมือง เพียงแต่ดำเนินการด้วยวิธีการอื่นนั่นก็คือความรุนแรง
- อย่างไรก็ตาม ในแง่ผลประโยชน์ของชาติ การสะสมอาวุธ หรือการใช้ Hard Power ยังคงมีอยู่ในสังคมนานาชาติ ด้วยปัจจัยในหลายประเด็นดังที่กล่าวไว้ข้างต้น จึงเป็นที่มาของสงคราม แม้จะอยู่ในภาวะหลังสงครามเย็นที่ไม่เคยปรากฏสงครามเบ็ดเสร็จ (Total war) มาแล้วก็ตาม ความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากสงคราม ก็ยังคงมีอยู่เป็นจำนวนมากไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของอัตราการเสียชีวิต การไร้ที่อยู่อาศัย รวมไปถึง การละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังรายงานของ The War Report ประจำปี 2012 รายงานว่าความขัดแย้ง อย่างรุนแรง 38 กรณีดำเนินไปใน 24 รัฐเขตแดนโดยมี 52 รัฐเป็นคู่กรณี ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งความขัดแย้งเหล่านี้ฆ่าชีวิตผู้คนไปมากกว่า 1 แสนคน และประชากรอีกราว 28.8 ล้านคนต้องถูกบังคับให้พลัดถิ่นเพราะความโหดร้ายของสงคราม

บทนำ

➤ ความหมายของความขัดแย้ง

ความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕

- ขัด เป็นคำกริยา หมายถึง ไม่ทำตามฝ่าฝืน จิ้นไว้ แย้งกัน ไม่ลงรอยกัน
- แย้ง เป็นคำกริยา หมายถึง ไม่ตรงหรือลงรอยเดียวกัน ต้านไว้ ทานไว้

ความขัดแย้ง จึงหมายถึง การกระทำที่ไม่ลงรอย ขัดจิ้น หรือต่อต้านกัน ความหมายของคำว่า

ความขัดแย้ง (**Conflict**) ประเด็นอื่นๆ ดังนี้

๑. การต่อสู้ การรบพุ่ง การสงคราม

๒. (a) การแข่งขัน หรือ การกระทำที่ตรงกันข้าม (ซึ่งสืบเนื่องมาจากความต่างกันในเรื่อง
ความคิดเห็นความสนใจ หรือบุคลิกภาพ)

(b) ความคับข้องใจ ซึ่งเกิดมาจากความปรารถนาแรงขับ ความต้องการที่ขัดกันทั้งภายในตัวบุคคล
และภายนอก

บทนำ

➤ ความหมายของความขัดแย้ง

๓. ได้มีผู้รู้ให้ความหมายของคำว่า ความขัดแย้งไว้ต่างๆ กัน ความหมายที่สำคัญๆ มี ดังนี้
ความขัดแย้ง เป็นการต่อสู้ดิ้นรนระหว่างผู้ที่ไม่ลงรอยกัน ทั้งบุคคลหรือกลุ่ม ในด้านความ
ต้องการ ความปรารถนา ความคิด และผลประโยชน์

ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อบุคคลหรือกลุ่มที่เผชิญหน้าไม่สามารถหาข้อยุติที่เป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย
ได้

ความขัดแย้ง เป็นพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องต้องกัน ระหว่างกลุ่มที่มีความสนใจต่างกัน

ความขัดแย้ง เป็นกระบวนการหนึ่ง que เริ่มต้นเมื่อกลุ่มหนึ่งรับรู้ว่าคุณถูกทำลายจากกลุ่มอื่นหรือ
สื่อเค้าว่ากลุ่มอื่นตั้งท่าจะทำลายตน

ความขัดแย้ง หมายถึง สภาพการณ์ที่ทำให้คนตกอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถจะตัดสินใจหรือตกลง
หาข้อยุติอันเป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่ายได้

บทนำ

➤ ความหมายของความขัดแย้ง

ความขัดแย้ง หมายถึง สถานการณ์ที่คนมีความเห็นความเชื่อไม่ตรงกัน และตกอยู่ในภาวะที่ไม่อาจจะตกลงหาข้อยุติที่น่าพอใจได้ทั้งสองฝ่าย หากปล่อยปละละเลย ไม่หาทางทำความเข้าใจอาจก่อให้เกิดความแตกแยก อิจฉาริษยา ซึ่งมีผลกระทบไปถึงความเสื่อมโทรมของหน่วยงานได้

ความขัดแย้ง หมายถึง สภาพการณ์ที่บุคคล ๒ ฝ่าย มีความคิดเห็นหรือความเชื่อที่ไม่ตรงกันและยังไม่สามารถหาข้อยุติที่สอดคล้องต้องกันได้

จากความหมายดังกล่าวมา พอสรุปได้ว่า

ความขัดแย้งเป็นความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำที่ขัดกันทั้งภายในตนเอง ระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม ซึ่งมีผลทำให้เกิดการแข่งขันหรือการทำลายกัน

บทนำ

➤ ความหมายของความขัดแย้งระหว่างประเทศ

ความขัดแย้งระหว่างประเทศ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำที่ขัดกันทั้งภายในตนเอง ระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม ซึ่งมีผลทำให้เกิดการแข่งขันหรือการทำลายกันที่เกิดขึ้นในสังคมระหว่างประเทศ ที่นำไปสู่การรุกราน และสงครามในที่สุด

ความขัดแย้งระหว่างประเทศ

สงครามและความขัดแย้งไม่มีวันหมดไปจากโลก สงครามมีอยู่คู่กับสันติภาพเสมอ แล้วแต่ว่าหัวใจจะเป็นระยะเวลายาวนานกว่ากันเท่านั้น ในเวทีโลกปัจจุบันซึ่งเป็นห้วงหลังยุคสงครามเย็นและเป็นช่วงต้นของศตวรรษที่ 21 เราสามารถมองภาพปรากฏการณ์ลักษณะความขัดแย้งที่มีผลกระทบในเวทีโลกออกเป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

1. ความขัดแย้งระหว่างประเทศที่ใช้อาวุธ ได้แก่ ปัญหาอิสราเอล -ปาเลสไตน์, อินเดีย -ปากีสถาน (แค้วนจัมมะ -แคชเชียร์) เกาหลีเหนือ -เกาหลีใต้ (การปะทะกันด้วยอาวุธขนาดเล็กตามชายแดนทางบกและน่านน้ำ รวมทั้งการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ)

2. ความขัดแย้งระหว่างประเทศที่ไม่ใช้อาวุธ ได้แก่ ปัญหาจีน -ญี่ปุ่น (เศรษฐกิจ -ประวัติศาสตร์), รัสเซีย - ญี่ปุ่น (หมู่เกาะคูร์ิน, ปัญหาหมู่เกาะแปรทลี) จีน-อาเซียน (ทะเลจีนใต้) จีน-สหรัฐอเมริกา (สงครามการค้า สงครามเทคโนโลยี)

3. ความขัดแย้งที่ต่างประเทศเข้าไปแทรกแซงประเทศอื่น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และรัสเซียแทรกแซงอัฟกานิสถาน สหรัฐอเมริกาแทรกแซงอิรัก

4. ความขัดแย้งภายในประเทศ ได้แก่ จีน (ปัญหาไต้หวัน, ทิเบต, แค้วนซีเกียง), รัสเซีย (ปัญหาเชเนีย - กบฏเชเชน), ศรีลังกา (กบฏพยัคฆ์ทมิฬอีแลม) พม่า (พรรค NLP - อองซานซูจี-กลุ่มชาติพันธุ์)

ความขัดแย้งระหว่างประเทศ

5. ความขัดแย้งระหว่างรัฐกับองค์กรที่มีใช้รัฐบาล ได้แก่ กลุ่มการเมืองข้ามชาตินอกระบบการเมืองโดยอ้างว่าเป็นขบวนการปลดปล่อยแห่งชาติ แต่เป็นกลุ่มก่อการร้ายได้แก่ เครือข่ายอัลกออิดะห์ - เจไอ ที่เคลื่อนไหวใน อิรัก อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย

จะเห็นได้ว่าความขัดแย้งในระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศนั้นดูเหมือนว่าเป็นเรื่องของการใช้กำลังทางทหารแต่แท้ที่จริงแล้วปัญหาความมั่นคงในปัจจุบันเป็นปัญหาความมั่นคงใหม่ที่ซับซ้อนกว่าเดิม มองผิวเผินเหมือนเป็นปัญหาเล็กน้อย แต่มีผลกระทบเป็นอย่างมาก เนื่องจากกรอบปัญหาความมั่นคงเปลี่ยนไป เพราะโลกเป็นระบบโลกาภิวัตน์ ระบบการสื่อสารสมัยใหม่ได้นำพาความขัดแย้งภายในและภายนอกประเทศเข้าผสมผสานกันจนเกิดผลกระทบซึ่งกันและกันโดยที่เส้นพรมแดนของรัฐไม่สามารถสกัดกั้นได้

สาเหตุความขัดแย้งระหว่างประเทศ

ในการศึกษาสาเหตุของความขัดแย้งระหว่างประเทศ ซึ่งแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

➤ 1. สาเหตุความขัดแย้งของมนุษยชาติในอดีต

ในอดีตมนุษยชาติมีปัญหาความขัดแย้งไม่ลงรอยกัน ทั้งขัดแย้งทางความคิดและการกระทำ ซึ่งนำไปสู่การต่อสู้หรือทำสงครามทำลายล้างกัน

➤ สาเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง ได้แก่

- (1) แย่งชิงดินแดนและที่อยู่อาศัย
- (2) แย่งชิงแหล่งน้ำและอาหาร
- (3) แย่งชิงทรัพยากรสิ้นและกวาดต้อนผู้คน เพื่อนำมาใช้เป็นกำลังแรงงาน
- (4) ความขัดแย้งในความเชื่อและศาสนา

สาเหตุความขัดแย้งระหว่างประเทศ

➤ 2. สาเหตุความขัดแย้งของมนุษยชาติในยุคปัจจุบัน

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ.1939-1945) ลึ้นสู่ดลง ความขัดแย้งของมนุษยชาติในสมัยปัจจุบันยิ่งเพิ่มมากขึ้น

โดยมีสาเหตุสรุปได้ดังนี้

- 2.1 ความแตกต่างทางด้านสังคมและวัฒนธรรม
- 2.2 ความแตกต่างทางด้านอุดมการณ์ทางการเมืองและระบบเศรษฐกิจ
- 2.3 การแข่งขันด้านอาวุธ
- 2.4 ลัทธิชาตินิยม
- 2.5 การต่อต้านบทบาทของชาติมหาอำนาจ



สาเหตุความขัดแย้งระหว่างประเทศ

➤ 3. ความแตกต่างทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

ความขัดแย้งของมนุษยชาติในสมัยปัจจุบันที่มีสาเหตุเกิดจากความแตกต่างทางด้านสังคมและวัฒนธรรม มีดังนี้

3.1 ความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติและเผ่าพันธุ์ หรือที่เรียกว่า “ลัทธิเผ่าพันธุ์นิยม” เป็นความรู้สึกของผู้คนในประเทศหนึ่งที่ผูกพันกับเผ่าพันธุ์เดิมของตน เกิดความคิดที่จะแบ่งแยกดินแดนเพื่อตั้งเป็นประเทศเอกราชใหม่และเป็นที่อยู่อาศัยเฉพาะเผ่าพันธุ์ของตน ดังตัวอย่าง เช่น ชาวโครแอต (Croat) ก่อตั้งประเทศโครเอเชีย (Republic of Croatia) โดยแยกตัวออกจากสหพันธรัฐยูโกสลาเวีย เมื่อปี ค.ศ.1991

3.2 ความขัดแย้งทางด้านศาสนา เช่น ความขัดแย้งระหว่างชาวฮินดูกับชาวมุสลิมในอินเดีย หรือความขัดแย้งระหว่างผู้นับถือศาสนาเดียวกันแต่เป็นคนละนิกาย เช่น สงครามครูเสด เป็นความขัดแย้งระหว่างผู้นับถือศาสนาคริสต์กับศาสนาอิสลาม

3.3 ความแตกต่างทางด้านอารยธรรม ทำให้มนุษย์เกิดความไม่เข้าใจกันและกลายเป็นสาเหตุความขัดแย้งระหว่างประเทศได้ อารยธรรมที่สำคัญของโลกในปัจจุบัน เช่น อารยธรรมตะวันตก อารยธรรมจีน และอารยธรรมฮินดู เป็นต้น

สาเหตุความขัดแย้งระหว่างประเทศ

➤ 4. ความแตกต่างทางด้านอุดมการณ์ทางการเมืองและระบบเศรษฐกิจ

ความแตกต่างในอุดมการณ์ทางการเมืองและระบบเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ กลายเป็นสาเหตุของปัญหาความขัดแย้งในหมู่มนุษยชาติ ดังนี้

4.1 อุดมการณ์ทางการเมือง ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง โลกมีความแตกต่างและความขัดแย้งในอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างชาติมหาอำนาจ 2 ค่าย ดังนี้

- (1) ค่ายประชาธิปไตย มีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำ
- (2) ค่ายคอมมิวนิสต์ มีสหภาพโซเวียตเป็นผู้นำ



ความขัดแย้งในอุดมการณ์ทางการเมืองและการแข่งขันกันแผ่ขยายอิทธิพลของชาติ มหาอำนาจทั้งสองค่ายในภูมิภาคต่างๆ ของโลกดังกล่าว ทำให้โลกเข้าสู่ภาวะ “สงครามเย็น” (Cold War) ในช่วงปี ค.ศ.1945-1991 ซึ่งได้สิ้นสุดลงพร้อมๆ กับการล่มสลายของสหภาพโซเวียต

สาเหตุความขัดแย้งระหว่างประเทศ

4.2 ระบบเศรษฐกิจ ประเทศต่างๆในโลกมีระบบเศรษฐกิจแตกต่างกันจึงเป็นสาเหตุทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกันได้

ระบบเศรษฐกิจที่สำคัญจำแนกได้ 3 ระบบใหญ่ๆ ดังนี้

(1) ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม (Capitalism) ซึ่งรู้จักกันในชื่อต่างๆ เช่น ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม และระบบเศรษฐกิจแบบการตลาด โดยให้เอกชนมีเสรีภาพในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ รัฐจะไม่เข้าแทรกแซงหรือแทรกแซงแต่น้อย

(2) ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม (Socialistic Economic System) โดยรัฐเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตต่างๆ และเป็นผู้ประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญเอง เช่น การธนาคาร การอุตสาหกรรม การสื่อสาร และโทรคมนาคม

(3) ระบบเศรษฐกิจแบบผสม (Mixed Economic System) มีลักษณะผสมผสานระหว่างระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมกับระบบสังคมนิยม โดยเอกชนยังคงมีเสรีภาพในการผลิต แต่รัฐจะผูกขาดดำเนินกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจที่สำคัญบางอย่าง เช่น ไฟฟ้า ประปา การคมนาคม และสาธารณูปโภคอื่น

สาเหตุความขัดแย้งระหว่างประเทศ

➤ 5. การแข่งขันด้านอาวุธ

การแข่งขันสะสมอาวุธร้ายแรงระหว่างชาติต่างๆ กลายเป็นสาเหตุทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศได้ ดังนี้

5.1 การแข่งขันกันผลิตและสะสมอาวุธร้ายแรง ของประเทศใดประเทศหนึ่ง เป็นสาเหตุทำให้ประเทศในภูมิภาคเดียวกันเกิดความหวาดระแวง และเร่งดำเนินการผลิตเพื่อเตรียมป้องกันตนเอง เช่น ในช่วงสงครามเย็นที่เป็นช่วงของการแข่งขันกันอาวุธนิวเคลียร์ จนทำให้ทั้งโลกเกิดความหวาดระแวงการเกิดสงครามโลกครั้งที่สาม

5.2 ประเทศที่มีการสะสมขีปนาวุธร้ายแรง (นิวเคลียร์) ในปัจจุบัน ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งและความหวาดระแวงระหว่างประเทศในภูมิภาคเดียวกัน หรือคู่กรณีที่เคยมีปัญหาความขัดแย้งกันมาก่อน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา รัสเซีย อินเดีย จีน เกาหลีเหนือ และอิหร่าน เป็นต้น

สาเหตุความขัดแย้งระหว่างประเทศ

➤ 6. ลัทธิชาตินิยม

6.1 ลัทธิชาตินิยม (Nationalism)

คือ ความจงรักภักดีต่อชาติของตนสูงสุดเหนือสิ่งอื่นใดคิดว่าชาติของตน มีความสำคัญเหนือกว่าครอบครัว ท้องถิ่น หรือประชาชาติอื่น ๆ ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศและกลายเป็นสงครามประหัตถ์ประหารกันได้

6.2 แนวความคิดชาตินิยมในทวีปเอเชียและแอฟริกา เริ่มปรากฏในคริสต์ศตวรรษที่ 20 เมื่อญี่ปุ่นทำสงครามรบชนะรัสเซีย ใน ปี พ.ศ. 1905 กระตุ้นให้ชาติเล็ก ๆ เชื่อว่าจะสามารถเอาชนะประเทศยุโรปได้

6.3 พลังชาตินิยมปรากฏชัดเจนภายหลังสงครามโลก ครั้งที่ 2 (ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1945 เป็นต้นไป) ที่ทำให้รัฐต่างๆ แยกตัวออกจากประเทศเจ้าอาณานิคม

สาเหตุความขัดแย้งระหว่างประเทศ

➤ 7. ความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์ระหว่างชนชาติต่าง ๆ

7.1 ประเทศที่อยู่ใกล้เคียงกันในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกที่เคยมีความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์ถึงขั้นทำสงครามหรือรุกรานกัน ความรู้สึกบาดหมางไม่เป็นมิตรต่อกันย่อมยังคงมีอยู่ และอาจเป็นชนวนสาเหตุทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นใหม่ได้

7.2 ตัวอย่างของประเทศที่เคยมีความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์มาก่อน เช่น กรณีความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับญี่ปุ่น หรือจีนกับเกาหลีใต้ ในช่วงสงครามโลก ครั้งที่ 2 หรือกรณีอิสราเอลกับปาเลสไตน์ เป็นต้น

สาเหตุความขัดแย้งระหว่างประเทศ

➤ 8. การต่อต้านบทบาทของชาติมหาอำนาจ

8.1 บทบาทของสหรัฐอเมริกาในฐานะชาติมหาอำนาจของโลกในปัจจุบัน ได้สร้างความไม่พอใจแก่ประเทศหรือกลุ่มองค์กรทางการเมืองอื่น ๆ โดยเฉพาะการขยายอิทธิพลเข้าแทรกแซงประเทศอาหรับในตะวันออกกลางในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งความขัดแย้งทางด้านวัฒนธรรม จึงทำให้เกิดความขัดแย้งต่อด้านสหรัฐอเมริกาและอารยธรรมตะวันตก ซึ่งกลายเป็นปัญหาความขัดแย้งที่รุนแรงในเวลาต่อมา

8.2 ลัทธิก่อการร้าย (Terrorism) เป็นปฏิกริยาต่อต้านบทบาทของสหรัฐอเมริกาและอารยธรรมของโลกตะวันตก เช่น ขบวนการอัล เคดา หรืออัล กออิดะห์ (Al Qa'ida) ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นผู้ปฏิบัติการจี้เครื่องบินโดยสารไปชนตึกเวิร์ดเทรด (World Trade Center) นครนิวยอร์กสหรัฐอเมริกา ในเหตุการณ์วันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 แสดงถึงผลร้ายของความขัดแย้งระหว่างมนุษยชาติ

สาเหตุความขัดแย้งระหว่างประเทศ

➤ 8. การต่อต้านบทบาทของชาติมหาอำนาจ

8.1 บทบาทของสหรัฐอเมริกาในฐานะชาติมหาอำนาจของโลกในปัจจุบัน ได้สร้างความไม่พอใจแก่ประเทศหรือกลุ่มองค์กรทางการเมืองอื่น ๆ โดยเฉพาะการขยายอิทธิพลเข้าแทรกแซงประเทศอาหรับในตะวันออกกลางในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งความขัดแย้งทางด้านวัฒนธรรม จึงทำให้เกิดความขัดแย้งด้านสหรัฐอเมริกาและอารยธรรมตะวันตก ซึ่งกลายเป็นปัญหาความขัดแย้งที่รุนแรงในเวลาต่อมา

8.2 ลัทธิก่อการร้าย (Terrorism) เป็นปฏิกริยาต่อต้านบทบาทของสหรัฐอเมริกาและอารยธรรมของโลกตะวันตก เช่น ขบวนการอัล เคดา หรืออัล กออิดะห์ (Al Qa'ida) ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นผู้ปฏิบัติการจี้เครื่องบินโดยสารไปชนตึกเวิร์ดเทรด (World Trade Center) นครนิวยอร์กสหรัฐอเมริกา ในเหตุการณ์วันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 แสดงถึงผลร้ายของความขัดแย้งระหว่างมนุษยชาติ

เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความขัดแย้งของมนุษยชาติ

- ความขัดแย้งทางความคิดเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความขัดแย้งระหว่างประเทศ ได้แก่ สงครามเพโลโพนีเซียน ซึ่งเป็นงานเขียนสำคัญจากยุคสมัยกรีกโบราณของทิวซิดีดีส (Thucydides) สรุปได้ ดังนี้

สงครามเพโลพอนนีเซียน (Peloponnesian War) เป็นสงครามที่เกิดจากความขัดแย้งระหว่างสองนครรัฐมหาอำนาจของดินแดนกรีซโบราณ คือ นครรัฐเอเธนส์ และนครรัฐสปาร์ตา โดยในช่วงเวลาดังกล่าว นครรัฐเอเธนส์มีกองทัพเรือที่เข้มแข็งที่สุด และถือว่าเป็นมหาอำนาจทางทะเล ในขณะที่นครรัฐสปาร์ตานั้น มีกองทัพบกที่เกรียงไกรยิ่งกว่านครรัฐใดๆ

หลังจากสงครามที่พระเจ้าเซอร์เซส แห่งเปอร์เซียยกทัพเข้ารุกรานดินแดนกรีซ เอเธนส์และนครรัฐอื่นๆ อีกหลายคนได้รวมตัวกันเป็นสันนิบาตเดลอส โดยมีเอเธนส์เป็นผู้นำ ทำให้อำนาจของเอเธนส์ในดินแดนกรีซเพิ่มขึ้นในขณะเดียวกันนครรัฐสปาร์ตาซึ่งเป็นผู้นำทางกองทัพบกของกรีซและมีบทบาทสำคัญในสงครามกับเปอร์เซีย จึงเกิดความระแวงต่อเอเธนส์

การที่นครรัฐทั้งสองมีการแข่งขันกันมาเป็นเวลานาน โดยเอเธนส์เป็นนครที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย ซึ่งให้เสรีภาพกับประชาชนมากกว่าสปาร์ตาที่ปกครองแบบเผด็จการทหาร ซึ่งหลังจากสงครามเปอร์เซียสิ้นสุดลง เอเธนส์ได้เผยแพร่แนวคิดประชาธิปไตยไปยังนครรัฐอื่นๆ สร้างความไม่พอใจให้กับสปาร์ตาและนครรัฐที่ปกครองแบบเผด็จการอีกหลายนครรัฐเป็นอันมาก



เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความขัดแย้งของมนุษยชาติ

เพื่อคานอำนาจกับเอเธนส์ ทางสปาร์ตาจึงได้ตั้งสันนิบาตเพโลพอนนิสขึ้น โดยมีสปาร์ตาเองเป็นผู้นำและด้วยเหตุนี้สปาร์ตาจึงกลายเป็นมหาอำนาจทางบก ส่วนเอเธนส์กลายเป็นมหาอำนาจทางทะเล และการแข่งขันระหว่างสองฝ่ายก็ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

จุดแตกหักของทั้งสองฝ่ายเริ่มขึ้นจากการที่นครรัฐคอร์ินธ์ซึ่งเป็นสมาชิกของสันนิบาตเพโลพอนนิสเริ่มสร้างฐานการค้าในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนแข่งกับนครเอเธนส์ จนต่อมาใน B.D.431 นครรัฐคอร์ินธ์ก็เกิดข้อพิพาทกับนครรัฐคอร์ชีราซึ่งอยู่ในสันนิบาตเดลอส เอเธนส์ในฐานะผู้นำของสมาพันธ์จึงเข้ามาช่วยคอร์ชีรา ขณะที่คอร์ินธ์ขอความช่วยเหลือไปยังสปาร์ตา จนในที่สุดก็ลุกลามเป็นสงครามระหว่างเอเธนส์กับนครรัฐอื่นๆ ในสันนิบาตเพโลพอนนิส

สุดท้ายเอเธนส์พ่ายแพ้ในสงครามเพโลพอนนิเซียน ส่งผลให้เอเธนส์ถูกลดอำนาจลง กลายเป็นนครรัฐชั้นสองภายใต้อำนาจของสปาร์ตาและได้รับอนุญาตให้มีเรือรบได้เพียงสิบสองลำเท่านั้น ส่วนการปกครองก็เปลี่ยนเป็นคณาธิปไตย โดยยอมให้สปาร์ตามาตั้งป้อมค่ายได้และหากมีใครขัดขวางก็จะถูกขับไล่ออกจากเมือง ซึ่งแม้ว่าในภายหลังเอเธนส์จะขับไล่อำนาจของสปาร์ตาออกไปได้และกลับมาปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอีกครั้ง แต่เอเธนส์ก็ไม่อาจกลับมารุ่งเรืองได้อีกเลย และสปาร์ตาก็กลายเป็นผู้นำของนครรัฐกรีซทั้งปวงโดยเด็ดขาด แต่อีก 70 ปีต่อมานครรัฐมาซิโดเนียก็พิชิตกรีซได้ทั้งหมด ซึ่งเป็นที่มาของพระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราชผู้เกริกไกรนั่นเอง

เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความขัดแย้งของมนุษยชาติ

➤ ความขัดแย้งทางศาสนา เหตุการณ์ความขัดแย้งทางศาสนาในประวัติศาสตร์ที่สำคัญ

- ความขัดแย้งระหว่างผู้นับถือศาสนาคริสต์กับศาสนาอิสลามในสมัยโบราณ ที่เรียกว่า “สงครามครูเสด” (Crusade) มีสาเหตุเกิดจากฝ่ายคริสต์ต้องการยึดปาเลสไตน์ (Palestine) ดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์จากฝ่ายมุสลิม กลับคืนมา เพราะเป็นสถานที่ที่พระเยซูประสูติและเผยแผ่คำสั่งสอน สงครามครูเสดครั้งใหญ่เกิดขึ้น 3 ครั้ง ดังนี้

1 สงครามครูเสดครั้งที่ 1 (ค.ศ.1096-1099) กองทัพชาวคริสต์มาจากเยอรมนี ฝรั่งเศสและอิตาลี สามารถยึดครองกรุงเยรูซาเล็มจากฝ่ายอิสลามได้

2 สงครามครูเสดครั้งที่ 2 (ค.ศ.1147-1149) กองทัพของกษัตริย์ฝรั่งเศสและจักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ไม่สามารถเอาชนะพวกเติร์กที่ยึดครองกรุงเยรูซาเล็มได้

3 สงครามครูเสดครั้งที่ 3 (ค.ศ.1189-1192) ผลของสงครามศาสนาครั้งนี้มีผู้คนที่ทั้งสองฝ่ายเสียชีวิตจำนวนมากหลายแสนคน กองทัพชาวยุโรปนำโดยกษัตริย์อังกฤษ ฝรั่งเศส และจักรวรรดิโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ประสบความล้มเหลวต้องถอยทัพกลับไป โดยไม่สามารถยึดดินแดนศักดิ์สิทธิ์กลับคืนมาได้

เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความขัดแย้งของมนุษยชาติ

➤ ความขัดแย้งทางศาสนาเหตุการณ์ความขัดแย้งทางศาสนาในประวัติศาสตร์ที่สำคัญ (ต่อ)

- สงครามสามสิบปี (Thirty Years' War) (ค.ศ. 1618 - ค.ศ. 1648) คือ สงครามที่ต่อสู้ในพื้นที่เยอรมนีและยุโรปกลางเป็นหลัก ถือเป็นหนึ่งในความขัดแย้งที่ทำลายล้างมากที่สุดในประวัติศาสตร์ยุโรปการประมาณการรวมกันของการเสียชีวิตของทหารและพลเรือนอยู่ระหว่าง 4.5 ถึง 8 ล้านคนในขณะที่มีการเสนอว่ามีประชากรมากถึง 60% เสียชีวิตในบางพื้นที่ของเยอรมนี

การสู้รบสามารถแบ่งออกเป็นสองส่วนหลัก ช่วงแรกตั้งแต่ปี ค.ศ. 1618 ถึง ค.ศ. 1635 ส่วนใหญ่เป็นการสู้รบระหว่างจักรพรรดิเฟร์ดินันท์ที่ 2 และเยอรมันที่เป็นศัตรูของพระองค์ โดยมีอำนาจจากภายนอกที่มีบทบาทในการสนับสนุน ช่วงหลังปี ค.ศ. 1635 การสู้รบในเยอรมนีได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการสู้รบในยุโรปที่กว้างขวางออกไป โดยมีสวีเดนและฝรั่งเศสอยู่ฝ่ายหนึ่ง ส่วนจักรพรรดิและพันธมิตรของพระองค์ก็อยู่อีกฝ่ายหนึ่ง ความขัดแย้งได้สิ้นสุดลงด้วยสนธิสัญญาสันติภาพเวสต์ฟาเลีย ปี ค.ศ. 1648

เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความขัดแย้งของมนุษยชาติ

ความขัดแย้งทางอารยธรรม

1 ความขัดแย้งทางอารยธรรมในประวัติศาสตร์สมัยโบราณ เกิดจากชาติที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปวัฒนธรรมถือว่าอารยธรรมของตนสูงกว่าชนชาติอื่น ๆ และดูหมิ่นชาติที่ล้าหลังด้วยความเจริญว่าเป็นพวกป่าเถื่อน เช่น จีนในสมัยโบราณถือว่าตนเป็น “อาณาจักรกลาง” (หรือจงกั๋ว) ของโลก

2 เหตุการณ์ความขัดแย้งทางอารยธรรมในช่วงประวัติศาสตร์สมัยใหม่ คือ สงครามฝิ่น (ค.ศ.1839-1842) ระหว่างอังกฤษกับจีน โดยพ่อค้าอังกฤษลักลอบนำฝิ่นเข้ามาขายในจีนจึงถูกทางการจีนปราบปรามและขยายตัวเป็นสงคราม จีนเป็นฝ่ายแพ้ สงครามฝิ่นจึงเป็นตัวอย่างของความขัดแย้งระหว่างอารยธรรมตะวันตกกับอารยธรรมตะวันออก กล่าวคือ

(1) ฝ่ายจีนต้องการให้อังกฤษเข้ามาติดต่การค้าขายในฐานะ “รัฐบริณการ” คือ ยอมอ่อนน้อม และนำเครื่องบรรณาการมาถวายพระจักรพรรดิจีน (ระบบจิ้มก้อง)

(2) การเข้าเฝ้าจักรพรรดิจีนต้องปฏิบัติตามธรรมเนียมจีน คือคุกเข่าและค้ำบัพให้หน้าผากจรดพื้น แต่ทูตอังกฤษถือว่าชาติตนมีอารยธรรมสูงกว่าจึงไม่ยอมทำตาม จีนจึงไม่ยอมเจรจาด้วย

เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความขัดแย้งของมนุษยชาติ

ความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์

การแย่งชิงผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและการค้าเป็นสาเหตุประการหนึ่งของความขัดแย้งระหว่างประเทศ ดังตัวอย่างเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้น ดังนี้

- 1. การแย่งชิงเส้นทางเดินเรือสู่หมู่เกาะอินเดียตะวันออก (East Indies) ระหว่างโปรตุเกสกับสเปนในคริสต์ศตวรรษที่ 15 เพื่อแสวงหาแหล่งเครื่องเทศในหมู่เกาะอินเดียตะวันออก (ในปัจจุบันคือหมู่เกาะอินโดนีเซีย) ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประเทศทั้งสอง
- 2. สงครามฝิ่น (ค.ศ.1839-1842) ระหว่างอังกฤษกับจีน มีสาเหตุจากความขัดแย้งทางด้านอารยธรรมและความขัดแย้งในผลประโยชน์ทางการค้าควบคู่กัน เนื่องจากอังกฤษเป็นฝ่ายเสียเปรียบดุลการค้ากับจีน จึงทดแทนด้วยการลักลอบนำฝิ่นเข้ามาขายให้คนจีนสูบเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อทางการจีนปราบปรามทำให้ความขัดแย้งขยายตัวเป็นสงคราม ในที่สุดจีนเป็นฝ่ายพราชัยต้องทำสัญญาเสียเปรียบอังกฤษเพิ่มขึ้น

เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความขัดแย้งของมนุษยชาติ

ความขัดแย้งทางอุดมการณ์

เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่มีสาเหตุเกิดจากความขัดแย้งทางอุดมการณ์ มีดังนี้

1. ความขัดแย้งที่เกิดจากอุดมการณ์ประชาธิปไตย ได้แก่ การปฏิบัติเพื่อเอกราชของสหรัฐอเมริกา ค.ศ.1776 การปฏิวัติใหญ่ฝรั่งเศส ค.ศ. 1789 และการล่มสลายของสหภาพโซเวียต ค.ศ. 1991
2. ความขัดแย้งที่เกิดจากอุดมการณ์สังคมนิยม เช่น การปฏิวัติรัสเซีย ค.ศ. 1917 และการปฏิวัติในจีน ค.ศ.1949 ซึ่งนำประเทศทั้งสองเข้าสู่ระบอบการปกครองสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์

ความขัดแย้งทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี

เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่มีสาเหตุเกิดจากความขัดแย้งจากการแข่งขันทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี เช่น

1. ความขัดแย้งที่เกิดจากเศรษฐกิจ ได้แก่ สงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน ค.ศ.2018
2. ความขัดแย้งที่เกิดจากการแข่งขันทางเทคโนโลยี เช่น การแข่งขันทางเทคโนโลยีทางอวกาศระหว่างสหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียตในช่วงสงครามเย็น การแข่งขันเทคโนโลยีทางการทหาร ระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน

การแก้ไขขัดแย้งของมนุษยชาติ

➤ ความร่วมมือแก้ไขความขัดแย้ง

➤ ประเภทของความร่วมมือความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของมนุษยชาติ ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ จำแนกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ความร่วมมือทางการเมืองการเมือง เช่น องค์กรอาเซียน (ASEAN) ส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกพัฒนาระบบการเมืองภายในของตนให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ดังกรณีของประเทศพม่าที่ถูกนานาชาติกดดันให้ปลดปล่อยนางอองซาน ซูจี ผู้นำต่อต้านการปกครองเผด็จการในพม่าให้เป็นอิสระ

2. ความร่วมมือทางการทหาร เช่น สหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำในการจัดตั้งองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (หรือ NATO) เพื่อความร่วมมือทางด้านการทหารและความมั่นคงร่วมกันระหว่างประเทศในทวีปอเมริกาเหนือและยุโรป ในปัจจุบันมีชาติสมาชิก 19 ประเทศ

3. ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ มีลักษณะเป็นกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศและเขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) เช่น สหภาพยุโรป (EU), นาฟตา (NAFTA) และ อาฟตา (AFTA) เป็นต้น

4. ความร่วมมือทางด้านการศึกษา วัฒนธรรม และอื่น ๆ เช่น องค์กรยูเนสโก (UNESCO) หรือองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ยูนิเซฟ (UNICEF) หรือกองทุนเด็กแห่งประชาชาติ เป็นต้น

การแก้ไขขัดแย้งของมนุษยชาติ

➤ **แนวทางการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศแนวทางการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศมี 2 ลักษณะ ดังนี้**

การสร้างความร่วมมือในเชิงสร้างสรรค์การสร้างความร่วมมือในเชิงสร้างสรรค์ (Positive) เป็นแนวทางโดยสันติวิธีและเกิดผลอย่างยั่งยืนาว มีดังนี้

1. การจัดตั้งองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติ (UN) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และองค์การการค้าโลก (WTO) เป็นต้น
2. การจัดทำกฎหมายระหว่างประเทศ หรือข้อตกลงร่วมกัน เช่น ข้อตกลงเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน กฎหมายอาชญากรรมสงคราม และข้อตกลงลดก๊าซเรือนกระจก เป็นต้น
3. การทูต มีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตขึ้นปกติระหว่างกัน มีสถานเอกอัครราชทูตและเอกอัครราชทูตทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประเทศ เพื่อสร้างสรรค์ความร่วมมือและความเข้าใจอันดีต่อกัน
4. การควบคุมและลดกำลังอาวุธ มีการเจรจาจำกัดการสะสมหรือการทดลองขีปนาวุธต่าง ๆ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความหวาดระแวงต่อกัน
5. ความร่วมมือทางด้านกีฬา ศิลปวัฒนธรรม และด้านอื่น ๆ เช่น การแข่งขันกีฬาโอลิมปิก (Olympic) การแข่งขันโอลิมปิกวิชาการ และการแข่งขันทักษะช่างฝีมือต่างๆ เป็นต้น

การแก้ไขขัดแย้งของมนุษยชาติ

➤ การสร้างความร่วมมือที่ไม่สร้างสรรค์

การสร้างความร่วมมือที่ไม่สร้างสรรค์ (Negative) เป็นความร่วมมือระหว่างประเทศที่ไม่ใช้แนวทางสันติวิธี แต่เป็นลักษณะการต่อต้านและใช้กำลัง หรือไม่ติดต่อคบค้าด้วย (Boycott)

1. กรณีสหรัฐอเมริการ่วมมือกับชาติพันธมิตร เช่น อังกฤษ อิตาลี ฯลฯ ใช้กำลังทางทหารเข้าแทรกแซงในอิรัก เพื่อโค่นล้มประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน (Saddam Hussein) เมื่อปี ค.ศ. 2003 (พ.ศ.2546) โดยอ้างว่าผู้นำอิรักสนับสนุนการผลิตซีปนาวุธที่เป็นภัยคุกคามต่อสันติภาพของโลก

2. การใช้กำลังทางทหารเข้าบังคับ หรือการทำสงคราม มี 2 ระดับ คือ

(1) สงครามจำกัดขอบเขต (Limit War) โดยใช้กำลังทางทหารเข้าปฏิบัติการในระยะเวลาและพื้นที่อันจำกัด เพื่อมิให้ฝ่ายตรงข้ามเสียหายมากนัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ฝ่ายตรงข้ามปฏิบัติตามนโยบายของตนเท่านั้น เมื่อบรรลุวัตถุประสงค์ก็ถอนตัวกลับ เช่น สงครามขับไล่อิรักออกจากการยึดครองคูเวตของกองกำลังสหประชาชาติ (UN) โดยการนำของสหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ.1990

(2) สงครามเบ็ดเสร็จ (Absolute War) เป็นสงครามที่ประเทศมหาอำนาจใช้กำลังทางทหารเข้ายึดและครอบครองดินแดนแห่งนั้นไว้ตลอดไป โดยเข้าไปจัดระเบียบการปกครองใหม่ตามความต้องการของตน และตั้งวางผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและอื่น ๆ เช่น ประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน ฯลฯ ในช่วงการขยายตัวของลัทธิจักรวรรดินิยมในคริสต์ศตวรรษที่ 19-20 เป็นต้น